

Batavia 4 Mei 1974.

in elk opzicht het nuster van ons zal vergen en die geen ruimte
laat voor fatalisme of wat je verder nog aan gemoraliseerende in-
vloeden zouwt willen noemen. Ik zal hier niet op doorgaan want
een dergelijke opvatting kan in den huidige tijd niet anders dan
een utopie lijken. Voorwaarde Ranneff. Waarde Ranneff. Voorwaarde Ranneff. Voorwaarde Ranneff.

Het eenvoudigste lijkt mij in brief -
vorm eenige aantekeningen te geven, Je zult wel be-
grijpen dat ik over dergelijke ingrijpende beschouwingen niet zoo
maar een oordeel klaar heb en iets op papier kan zetten dat voor
jou eenige waarde heeft. Ik zal daarom eenige losse opmerkingen ge-
ven. Tijd om iets uit te werken of naar te slaan voor morgenochtend
heb ik niet. Het zal dus met het weidige dat volgt tevreden moe-
ten stellen.

In menig, ik kan wel zeggen in de meest essentiële punten staan
wij lijnrecht tegenover elkaar. Tegenover de door je bestreden o-
ndergangsmentaliteit, tegenover défaitisme en fatalisme stel je het
alé dat de wil om zich te handhaven aan bepaalde groepen schenkt
Mijns inziens zijn echter de meeste punten die je behandelt in het

lewoor, keitiek, de preventieve politiek, zoowel
als de positieve beïnvloeding van de massa, waarvan je verschillen-
de voorbeelden noemt, lapmiddelen die het misschien wel een mensche-
leven uithouden, maar die nooit een basis kunnen vormen voor kolo-

niaal werk in deze streken Nederland waardig. Er is maar een manier
m.i. ^{namelijk} dat de Regeering tot het inzicht komt dat ze deze gewesten als
een mandaatgebied beschouwt, een gebied dat zij tot zelfstandigheid
moet brengen niet in opdracht van den Volkenbond, maar in opdracht
van de historie die het aan ons land heeft toevertrouwd. Van het

oogenblik dat dat ~~oogenblik~~ inzicht zou ontstaan, - veel hoop er op
heb ik niet, we zullen hier wel op een minder eervolle wijze moe-
ten verdwijnen als de tijd daar is, van dat oogenblik af zeg ik kan
er met é

Ik met élan en een heiligen ijver gewerkt worden aan een taak die in elk opzicht het uiterste van ons zal vergen en die geen ruimte laat voor défaitisme of wat je verder nog aan demoraliseerende invloeden zoudt willen noemen. Ik zal hier niet op doorgaan want een dergelijke opvatting kan in den huidige tijd niet anders dan een utopie lijken. Voor mij is dit de eenige oplossing en alle andere ^{wegen als} oplossingen van instandhouding van bevoorrechte Nederlandsche of Indo-Europesche groepen onherroepelijk gedoemd om op niets uit te loopen. Want Ranneft meent niet dat we hier in Indië al deze dingen maar in eigen kring kunnen bedisselen. Er komen invloeden van buiten zó sterk dat alle bedenksels om onze macht hier te behouden vruchteloos zijn. De vrijheidsdrang in een volk, zelfs ongelukkig georganiseerde en zwakke Indonesiërs zal door niets te keeren zijn. Wanneer over eenige jaren de Philippijnen hun onafhankelijkheid krijgen, wanneer Britsch-Indië op dien weg zal volgen, meent dan niet dat we het hier met den persbreidel van Dr. De Kat, Angelino en anderen uitgedachte dwangmaatregelen wel klaarspelen, dat is uitgesloten.

Omdat ik hier absoluut van overtuigd ben zie ik de eenige mogelijkheid in het geleidelijke en uit den aard der zaak langzame nastreven door de Regeering van hetzelfde doel dat de nationalistten zich gesteld hebben. ^{hierop} ~~Op die zelfstandigheid~~ Verder dan de zelfstandigheid behoeven wij niet te gaan, ~~voor de~~ ~~heid spoedig onafhankelijk~~ ~~rest~~ ~~zorgt men hier wel, dat is natuurlijk niet meer tegen te houden~~ maar dat ook daarvoor een aannemelijke oplossing te vinden is bewijst onder meer Egypte. Wij hebben dan op den duur machtige groepen uit de bevolking zelf die ons ter zijde staan, groepen die dan uit vrijen wil en uit overtuiging met de Regeering partij zullen kiezen tegen extremisten die er dan natuurlijk even goed zullen zijn, ~~als thans~~.
 Uit deze inleidende beschouwing zul je verder zonder meer kunnen begrijpen waarom ik telkens tegenover je sta. Ik behoef daar verder niet tegenover te ga over uit te weiden.

hier volgen eenige aanteekeningen.

bladz. 3 alinea 2 : ik ben het hier geheel met Zentgraaff eens.

bladz. 4 al 3 : importkrachten voorwie geen "ander" werk is moeten hier verdwijnen, zoodra de kachten die hier wonen het af kunnen.

bladz 6 : op laag peil kan er toch ook ongelijkheid zijn en wordt toch niet alles t~~o~~t het inkomstenpeil van koelies teruggebracht?

bladz 9 ten 4de. Zeker naast de Inlandsche bevolking komen de hier blijvende Nederlanders en Indo's. Voorzooover ze geen onderdanen van het Indische gemeenebest zijn, zijn ze vreemdelingen en missen ze de voorrechten die de landskinderen ~~on~~verschillig van welke huid^s kleur ze zijn , hebben.

bladz. 8 : ras mag inderdaad geen factor zijn.

Nota II.

Financiën.

bladz. 8 : Dus ook geen uitgaven voor crisiszaken, visscherij, landbouw e.d.; overigens accoord met dit hoofdstuk. (uitgezonderd ^{de economische toekenningen} ^{allemoedigheid} ^{allelei} de definitie opbladz 6 : ze zijn noch het een noch het ander alleen) ^{belangrijk werk op soc-} ^{iale politiek.}

^{ten tenijne ontamelen} ^{de grondpolitiek anders dan hierop te lossen, in den zin van de} ^{modernisering vis.} ^{Stuw.} Overigens accoord met dit hoofdstuk. ^{Schers praveen doet} ^{Organisatie en wetgeving.}

bladz. 25 alinea 3. Ik zou hier nog aan willen toevoegen als urgent : verandering van de kiesregeling voor Minangk bau of liever gezegd voor Sumatra's Westkust en instelling van een Minangkabau-raad. ^{Verder instelling van het Hof van Mohammer elcauske hoken, als gedeelte-ambtenaren apparaat.} ^{Opke verbetering van de godsdienstige rechtpraak, voor in-} ^{voering der gehele nieuwe regeling is bevestigd.} ^{Contingenteering van ambten is m.i. uit den boeje, evenals het te-} ^{genhouden van de indianiseering van de ambten.}

Bij dit weinige moet ik het laten. Het zal je teleurstellen, maar ^{Ter slotte} ^{nog behoud van de} ^{tegenwoordige stand.} in redelijkheid kun je in een dergelijk korten tijd niet meer verwac^hten van iemand die in vele opzichten zoo ver van je afstaat.

*Beide graven
J. J. J.*